

osobě třetí poskytl zápůjčku, aby mohla provozovati určitý podnik, třeba snad případný nezdar v onom podnikání se projeví v hospodářství věřitelově ztrátou celé zápůjčky nebo zdar jeho ziskem úroků. Nejdeť tu o bezprostřední účinek jako důsledek přímého vztahu mezi věřitelem a podnikem, nýbrž o reflex účinků, vzešlých v hospodářství dlužníkově provozováním podniku.

V dnešním sporu prohlásil žal. úřad, že šetřením bylo zjištěno, že Smíchovská záložna poskytovala firmě Antonína S. pouze obchodní úvěr. Uznal tedy, že šlo jen o věřitelský poměr záložny k firmě, pokud se týče k osobě Antonína S. Za stavu, jež podle toho, co bylo nahoře uvedeno, je vzítí za základ tohoto nálezu, nelze úsudku žal. úřadu právem vytýkati ani nezákonnosti ani podstatných vad.

Stížnost sama uznává, že v prvotním stadiu poměru záložny k Antonínu S., kdy zápůjčka byla zajištěna jen hypotékou, bylo by nesnadno dokazovati kvalifikaci záložny jako podnikatelky. Nepopírá tedy, že šlo tu o čistý poměr věřitelský. Domnívá se však, že změna tu nastala později, kdy záložna poskytla Antonínu S. nové zápůjčky, aby umožnila další vedení podniků a touto cestou se domohla úhrady zapůjčených kapitálů a zaplacení úroků z nich, a kdy odňala Antonínu S. dispoziční s výtěžky podniků tím, že jej zavázala cedovati jí veškeré pohledávky vzešlé mu z provozování podniků, sama proplácela výdaje podniků a poskytovala Antonínu S. týdenní příspěvek na domácnost. Leč tu je stížnost na omylu. Neboť tím, že věřitel, poskytnuvší zápůjčku určité osobě k provozování podniku, poskytne jí později další zápůjčku, aby tak umožnil další provozování podniku, jenž bez této zápůjčky by nemohl býti provozován, a touto cestou se pokusí zachrániti pro sebe zapůjčený kapitál a smluvený úvěrní zisk, nestává se nikterak podnikatelem podniku, jehož další provoz umožnil, poněvadž nevstupuje do bezprostředního poměru k podniku, nýbrž zůstává nadále věřitelem a zakládá svou novou zápůjčkou jen nový poměr věřitelský. Na věci nic tu nemůže měniti, že novou svoji zápůjčku poskytuje z opatrnosti v té formě, že přímo sám platí podnikové výdaje a pro osobní výdaje dlužníkovy určuje pevně vymezenou částku. Co pak se týče poukazu stížnosti, že záložna odňala Antonínu S. dispoziční s výtěžky podniku tím, že jej zavázala cedovati jí veškeré pohledávky vzešlé z provozování podniku, je právě z této skutečnosti vidno, že výsledky podnikatelské činnosti nevzcházely podle poměru, jaký mezi záložnou a Antonínem S. byl, bezprostředně záložně, nýbrž Antonínu S., a není proto poukaz na onu skutečnost způsobilý zvrátiti úsudek, že šlo tu o čistý poměr věřitelský. Naopak skutečnost ta úsudek ten jen podporuje.

Č. 12.721.

Samospráva obecní. — Řízení správní: * Pokud tomu není na závalu zásada koncentrační, může strana v odvolání proti instančnímu rozhodnutí druhé stolice uplatňovati i takové námitky skutkového a právního rázu, kterých v odvolání proti rozhodnutí první sto-

lice nevznesla, a to i tehdy, když druhá stolice svým výrokem nedala k nim podnětu. (In concreto řízení o dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí, námitka promlčení.)

(Nález z 14. ledna 1937 č. 17.316/36.)

Prejudikatura: Boh. A 12.343/36 a 12.251/36.

Věc: Jan L. v Radu proti rozh. zem. úřadu v Bratislavě z 31. května 1933 o dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje z části pro nezákonnost, z části pro vadnost řízení.

Důvody: Platebními rozkazy obce Radu z 26. ledna 1931 byla st-li předepsána dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí. K odvolání st-lovu rozhodnutím ze 17. února 1931 snížilo obec. zastupitelstvo, hledíc na nepříznivou hmotnou situaci strany, předepsanou dávku na polovici. Toto rozhodnutí bylo však k odvolání obvodního notáře rozhodnutím okr. úřadu ze 14. října 1931 zrušeno jako nezákonné, a to proto, že dávková pravidla nedávají obec. zastupitelstvu právo vyměřenou dávku z důvodu obec. zastupitelstvem uvedeného snížení. Z tohoto rozhodnutí podal st-l odvolání, ve kterém brojil proti rozhodnutí okr. úřadu a namítal jednak, že právo vyměřiti dávku je vůbec promlčeno, jednak že tu není žádného přírůstku hodnoty. Toto odvolání bylo nař. rozhodnutím zamítnuto.

O stížnosti uvážil nss takto:

Nař. rozhodnutí je založeno na právním stanovisku, že námitka promlčení dávky nemá v daném případě místa, ježto je takovou novotou, která pozměňuje původní petit (návrh) strany v rámci základního odvolání konstruovaný a nebyla uplatňována v prvním odvolání podaném proti platebnímu rozkazu k obec. zastupitelstvu. Tento svůj názor opírá žal. úřad o §§ 19 a 79 vlád. nař. č. 8/1928 Sb. Naproti tomu stížnost vytýká nezákonnost z důvodu, že není takového předpisu, který by v daném případě zakazoval uplatňovati nova během řízení odvolacího. Stížnost uznal nss důvodnou.

Ustanovení § 19 správ. řádu č. 8/1928 Sb. nemůže se žal. úřad s úspěchem dovolávat již proto, že předpisů tohoto paragrafu nelze — jak žal. úřad míní — používat na odvolání k obec. zastupitelstvu, neboť předpisy správ. řádu č. 8/1928 Sb. platí pouze pro řízení před úřady v § 1 správ. řádu jmenovanými, k nimž však obec. zastupitelstvo nepatří.

Avšak ani předpisu § 79 správ. řádu nemůže se žal. úřad pro své stanovisko právem dovolávat. Podle § 79 správ. řádu má úřad, byly-li v odvolání uvedeny nové skutečnosti nebo navrženy nové důkazy, o tom, pokud nejsou novoty vůbec vyloučeny, ihned vyrozuměti odvolatele vy odpůrce a dáti jim příležitost, aby se vyjádřili. Již z tohoto předpisu se jasně podává zásadní přípustnost novot i v řízení odvolacím. Přípustnost novot plyne také zřejmě z § 81 správ. řádu, z něhož patrně, že správní řízení činí zpravidla od zahájení až do rozhodnutí konečně administrativní stolice jednotný celek a že tu platí zásadně úplná devoluce rozhodování na úřad vyšší opravným prostředkem dovolaný.

Z této zásady pak plyne, že strana — pokud tomu ovšem nevádí zásada koncentrační, pro to které řízení snad platná, — jest oprávněna v řízení opravném před vyšší stolicí uváděti nové skutečnosti a nové důkazy a svůj nárok opíráti o nové důvody, nemohouc býti nikdy prekludována jen proto, že jich nepřednesla již v řízení před nižší stolicí. Odvolací stolice nepřezkoumává totiž ve smyslu § 81 správ. řádu jen zákonitost nař. výměru, nýbrž rozhoduje zpravidla o celé věci nově a samostatně v rámci odvolání. Mýlí se tudíž žal. úřad, má-li v nař. rozhodnutí za to, že by v případě uplatňování novot šlo o rozhodnutí per saltum pomínutím prvé stolice odvolací. Že by pak námitka promlčení byla, jak žal. úřad míní, nepřipustnou novotou proto, že by změnila původní předmět odvolacího řízení, nelze uznati, neboť námitkou promlčení popírá st-1 právě tak jako ostatními námitkami správnost předpisu dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Je sice pravda, že podle § 79 správ. řádu vztahuje se přípustnost novot jen na případy, pokud novoty nejsou vůbec vyloučeny. Zákaz novot může se tedy vyvozovati jedině z předpisů o zásadě koncentrační. Leč o takový případ v konkrétním sporu nešlo, neboť žal. úřad neodmítl námitku promlčení z důvodu, že by tato novota byla vůbec zvláštním předpisem vyloučena, neboť třeba žal. úřad na jednom místě důvodů vyslovuje, že promlčení mělo býti jako výhoda ve smyslu § 16 odst. 2 dávk. prav. uplatňována již v přiznání, přece z této okolnosti nevyvozuje žádných důsledků a neodmítá námitku promlčení z důvodů prekluse, nýbrž odmítá ji proto, že jde o podstatnou změnu původního odvolacího návrhu, tedy novotu podle § 79 správ. řádu vyloučenou. Leč tento názor žal. úřadu není podle úvah shora uvedených ve shodě se zákonem a bylo proto nař. rozhodnutí v tomto bodě zrušiti podle § 7 zákona o ss, aniž bylo se soudu zabývatí námitkou, že žal. úřad byl povinen vzíti na promlčení dávky zřetel i bez námitky ex offa.

Stížnost namítá dále jako vadu řízení, že žal. úřad nezabýval se v nař. rozhodnutí námitkou odvolání, že dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí nemá vůbec místa, ježto tu není žádného přírůstku hodnoty. I tuto námitku musil nss uznati důvodnou. Žal. úřad se shora uvedenou námitkou v odvolání výslovně vznesenou vůbec nezabýval a neuvedl ani důvodů, proč k námitce té nepřihlíží, takže z rozhodnutí jeho není vůbec zřejmo, jaké stanovisko žal. úřad k námitce té zaujímá, zda ji pokládá rovněž za nepřipustnou novotu, resp. za změnu původního petitu, či za bezdůvodnou z meritorních důvodů. Tato okolnost ztížila pak st-li obranu před nss a znemožnila tomuto soudu, aby mohl v tom směru přezkoumati zákonitost nař. rozhodnutí. V tom spočívá podstatná vada řízení.

Č. 12.722.

Řízení správní. — Řízení před nss: Výrok zemského výboru, kterým nebylo vyhověno žádosti obce o vrácení dlažebného, jež podle názoru obce vybíraly státní dráhy jejím jménem, neprávem však odevzdávaly župě, není rozhodnutím neb opatřením podle § 2 zákona o ss.

(Nález z 14. ledna 1937 č. 10.044/37.)